

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania z dnia 28 maja 1996 r. (Dz.U. Nr 60, poz. 278)

tj. z dnia 6 grudnia 2013 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 232)

(zm.)

Na podstawie art. 191 § 3 i art. 195 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1. Przepisy ogólne.

§ 1 [Formy przygotowania zawodowego]

1. Przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zwanych dalej "młodocianymi", może odbywać się przez:

- 1) naukę zawodu;
- 2) przyuczenie do wykonywania określonej pracy.

2. Nauka zawodu ma na celu przygotowanie młodocianego do pracy w charakterze wykwalifikowanego pracownika lub czeladnika i obejmuje praktyczną naukę zawodu, która jest organizowana u pracodawcy na zasadach ustalonych w odrębnych przepisach, oraz doskonalenie teoretyczne.

3. Przyuczenie do wykonywania określonej pracy ma na celu przygotowanie młodocianego do pracy w charakterze przyuczonego pracownika i może dotyczyć wybranych prac związanych z nauką zawodu, o której mowa w § 6 ust. 2 i 3.

§ 2 [Podmioty prowadzące przygotowanie zawodowe]

1. Przygotowanie zawodowe młodocianych może prowadzić:

- 1) pracodawca,
- 2) osoba prowadząca zakład pracy w imieniu pracodawcy,
- 3) osoba zatrudniona u pracodawcy

- pod warunkiem posiadania kwalifikacji wymaganych od instruktorów praktycznej nauki zawodu, określonych w przepisach dotyczących praktycznej nauki zawodu.

2. Kwalifikacje, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą pracodawców, w imieniu których przygotowanie zawodowe młodocianych prowadzi uprawnieni do tego pracownicy.

§ 3 [Umowa o przygotowanie zawodowe] Pracodawca jest obowiązany zawrzeć z młodocianym na piśmie umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, stosownie do przepisów art. 195 § 1 Kodeksu pracy.

§ 3a [Zawiadomienie] O zawarciu umowy, o której mowa w § 3, pracodawca zawiadamia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania młodocianego, a w przypadku pracodawcy będącego rzemieślnikiem - również izbę rzemieślniczą właściwą ze względu na siedzibę rzemieślnika.

§ 3b [Izba rzemieślnicza] Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o "izbie rzemieślniczej", należy przez to rozumieć także cech, jeżeli sprawuje on nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego w rzemieślniczych pracownikach młodocianych na podstawie upoważnienia udzielonego przez izbę rzemieślniczą, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemieślniczym (Dz.U. z 2002 r. Nr 112, poz. 979, z późn. zm.²⁾).

§ 3c [Odpowiednie stosowanie] Przepisy § 1 ust. 2, § 2, 3, 5, 8-10, § 11 ust. 6, § 14 i § 15 ust. 3 odnoszące się do pracodawców stosuje się odpowiednio do pracodawców będących rzemieślnikami.

§ 4 [Zawiadomienie przedstawiciela ustawowego] W razie konieczności wypowiedzenia młodocianemu umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu pracodawca zawiadamia przedstawiciela ustawowego młodocianego lub jego opiekuna oraz szkołę, jeżeli młodociany kształcił się w szkole, a także izbę rzemieślniczą, jeżeli pracodawcą jest rzemieślnik, w celu umożliwienia młodocianemu kontynuowania nauki zawodu w dotychczasowym lub zbliżonym zawodzie.

Rozdział 2. Nauka zawodu.

§ 5 [Termin zawarcia umowy]

1. Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu zawiera pracodawca z młodocianym w terminie przyjęcia kandydatów do zasadniczych szkół zawodowych.

2. Jeżeli młodociany nie kształcił się w zasadniczej szkole zawodowej, umowa o pracę, o której mowa w ust. 1, może być zawarta w innym terminie.

§ 6 [Czas trwania nauki zawodu]

1. Nauka zawodu trwa nie dłużej niż 36 miesięcy, z zastrzeżeniem § 12.

2. Zawody, w których odbywa się nauka zawodu, określają przepisy dotyczące klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

3. Nauka zawodu u pracodawców będących rzemieślnikami może odbywać się także w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła, nieujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonych w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy.

§ 7 [Zatrudnienie młodocianego; rodzaje prac] Zatrudnienie młodocianego odbywającego naukę zawodu jest dopuszczalne tylko przy pracach objętych programem praktycznej nauki zawodu.

§ 8 [Obowiązki pracodawcy] Pracodawca zatrudniający młodocianego w celu nauki zawodu:

1) realizuje program nauczania dopuszczony do użytku w szkole uwzględniający podstawy programowe kształcenia w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w zakresie nauczanego zawodu lub realizuje program zapewniający spełnienie wymagań egzaminacyjnych określonych w standardach

b) d) c)ych podstaw przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika w zawodach nieujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonych w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy;

2) zapewnia, aby osoby szkolące młodocianych posiadały kwalifikacje, o których mowa w § 2 ust. 1.

§ 9 [Umowa na czas określony] Pracodawca zatrudniający w celu nauki zawodu większą liczbę młodocianych, niż wynika to z jego potrzeb, może zawierać z młodocianymi umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego na czas określony, jednak nie krótszy niż okres kształcenia określony w przepisach, o których mowa w § 6 ust. 2, lub okres kształcenia wymagany do przystąpienia do egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika. Przepis § 8 pkt 1 stosuje się odpowiednio.

§ 10 [Dokształcanie teoretyczne]

1. Pracodawca zatrudniający młodocianych w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu:

1) kieruje ich na dokształcanie teoretyczne do zasadniczej szkoły zawodowej albo

2) kieruje ich na dokształcanie teoretyczne do ośrodka dokształcania i doskonalenia zawodowego, albo

3) organizuje dokształcanie teoretyczne we własnym zakresie.

2. W przypadku organizowania dokształcania teoretycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, pracodawca realizuje obowiązki z zakresu edukacyjne z zakresu teoretycznego kształcenia zawodowego wynikające z odpowiedniego programu, o których mowa w § 8 pkt 1.

3. Młodocianym zatrudnionym w celu nauki zawodu i dokształcającym się w ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego, znajdującym się w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania i miejsce pracy młodocianych, pracodawca może sfinansować koszty dojazdu i pobytu w ośrodku.

§ 11 [Egzamin]

1. Wiedza i umiejętności nabyte przez młodocianego podczas nauki zawodu są sprawdzane w trakcie egzaminu.

2. Młodociany zatrudniony u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem dokształcający się w zasadniczej szkole zawodowej zdaje egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie z zakresu kwalifikacji wyodrębnionej w tym zawodzie, a w przypadku gdy w zawodzie wyodrębniono więcej niż jedną kwalifikację - egzaminy potwierdzające kwalifikacje w zawodzie z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w tym zawodzie, zgodnie z przepisami dotyczącymi warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

3. Młodociany zatrudniony u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem dokształcający się w ośrodku dokształcania i doskonalenia zawodowego lub u pracodawcy zdaje egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje w zawodzie z zakresu kwalifikacji wyodrębnionej w tym zawodzie, a w przypadku gdy w zawodzie wyodrębniono więcej niż jedną kwalifikację - egzaminy eksternistyczne potwierdzające kwalifikacje w zawodzie z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w tym zawodzie, zgodnie z przepisami dotyczącymi egzaminów eksternistycznych.

4. Młodociany zatrudniony u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem zdaje egzamin kwalifikacyjny na tytuł czeladnika przeprowadzany przez komisje egzaminacyjne izby rzemieślniczych, zgodnie z przepisami dotyczącymi egzaminów kwalifikacyjnych na tytuły czeladnika i mistrza w zawodzie.

5. *(uchylony)*

6. Pracodawca zatrudniający młodocianych:

1) pokrywa koszty przeprowadzenia egzaminów, o których mowa w ust. 2-4, zdawanych w pierwszym wyznaczonym terminie;

2) może pokryć koszty egzaminu poprawkowego.

7. *(uchylony)*

§ 12 [Przedłużenie trwania nauki zawodu]

1. Jeżeli młodociany dokształcający się w zasadniczej szkole zawodowej nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej lub nie ukończył szkoły, pracodawca, na wniosek młodocianego, albo izba rzemieślnicza, na wniosek pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem i młodocianego, może przedłużyć czas trwania nauki zawodu, nie więcej jednak niż o 12 miesięcy, w celu umożliwienia dokończenia nauki w szkole, a w innych uzasadnionych przypadkach nie więcej niż o 6 miesięcy.

2. Pracodawca, na wniosek młodocianego, a jeżeli pracodawcą jest rzemieślnik - izba rzemieślnicza, na wniosek pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem i młodocianego, może wyrazić zgodę na skrócenie czasu trwania nauki zawodu, nie więcej jednak niż o 12 miesięcy, jeżeli młodociany nie dokształca się w zasadniczej szkole zawodowej.

§ 13 [Osoby pełnoletnie] Osoby, które przed ukończeniem nauki zawodu osiągnęły pełnoletniość, kończą naukę na warunkach określonych dla młodocianych.

§ 14 [Przerwanie nauki zawodu]

1. W razie przerwania nauki zawodu i podjęcia jej w tym samym lub zbliżonym zawodzie u tego samego albo innego pracodawcy czas odbytej poprzednio nauki zawodu wlicza się młodocianemu do okresu wymaganego do odbycia przygotowania zawodowego, jeżeli przerwa w nauce zawodu nie trwała dłużej niż 12 miesięcy, a w przypadku podjęcia nauki zawodu u innego pracodawcy - dodatkowo po sprawdzeniu stopnia opanowania zawodu.

2. Zaliczenia praktycznej nauki zawodu dokonuje pracodawca, który przyjął młodocianego w celu dokończenia nauki zawodu, a zaliczenia przedmiotów teoretycznych - w zakresie zrealizowanym w okresie odbywania przygotowania zawodowego u poprzedniego pracodawcy - dokonuje podmiot prowadzący teoretyczne kształcenie zawodowe tego młodocianego w czasie odbywania przez niego przygotowania zawodowego ponownie u tego samego albo u innego pracodawcy.

3. Przepisy ust. 1 i 2 dotyczą odpowiednio młodocianych, którzy rozpoczęli naukę zawodu na innej podstawie niż umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego, lecz nauki tej nie ukończyli.

Rozdział 3. Przyuczenie do wykonywania określonej pracy.

§ 15 [Czas trwania przyuczenia do pracy]

1. Przyuczenie młodocianego do wykonywania określonej pracy może trwać od 3 do 6 miesięcy.
2. W odniesieniu do młodocianych uczestników Ochotniczych Hufców Pracy okres ustalony w ust. 1 może być przedłużony do czasu ukończenia gimnazjum i trwać łącznie nie dłużej niż 22 miesiące.
3. Czas trwania, zakres oraz program przyuczenia do wykonywania określonej pracy ustala pracodawca, biorąc pod uwagę wybrane treści programu nauczania uwzględniającego podstawy programów kształcenia w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego lub programu zapewniającego spełnienie wymagań egzaminacyjnych określonych w standardach badawczych podstaw przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika w zawodach nieuwzględnionych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonych w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy.

§ 16 [Egzamin]

1. Przyuczenie do wykonywania określonej pracy kończy się egzaminem sprawdzającym.
2. Młodociani zatrudnieni u pracodawców należących do rzemieślników składają egzamin, o którym mowa w ust. 1, bezpośrednio u swoich pracodawców.
3. Młodociani zatrudnieni u pracodawców należących do rzemieślników składają egzamin, o którym mowa w ust. 1, przed komisją egzaminacyjną izby rzemieślniczej, na zasadach określonych przez Związek Rzemiosła Polskiego.

§ 17 [Za wiadczenie]

1. Jeżeli wynik egzaminu jest pozytywny, pracodawca lub izba rzemieślnicza wydaje za wiadczenie stwierdzające nabycie umiejętności w wykonywaniu prac, których dotyczyło przyuczenie, oraz określa jego rodzaj, czas trwania i uzyskane oceny.
2. W razie negatywnego wyniku egzaminu pracodawca, a w odniesieniu do pracodawcy należącego do rzemieślników - izba rzemieślnicza ustala, na jaki okres należy przyuczenie do wykonywania określonej pracy, z tym jednak, że okres ten nie może przekroczyć 3 miesięcy.

§ 18 [Wliczenie okresu przyuczenia] Młodocianemu, który ukończył przyuczenie do wykonywania określonej pracy z wynikiem pozytywnym i podjął naukę zawodu obejmującego zakres przyuczenia do wykonywania określonej pracy, zalicza się okres przyuczenia do okresu praktycznej nauki zawodu.

§ 18a [Osoby pełniące pełnoletniość w czasie przyuczenia] Osoby, które przed ukończeniem przyuczenia do wykonywania określonej pracy osiągnęły pełnoletniość, kończą przyuczenie na warunkach określonych dla młodocianych.

Rozdział 4. Zasady wynagradzania młodocianych.

§ 19 [Wynagrodzenie w okresie nauki zawodu]

1. Młodocianemu w okresie nauki zawodu przysługuje wynagrodzenie obliczane w stosunku procentowym do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale, obowiązującego od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

2. Stosunek procentowy wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) w pierwszym roku nauki - nie mniej niż 4%;
- 2) w drugim roku nauki - nie mniej niż 5%;
- 3) w trzecim roku nauki - nie mniej niż 6%.

§ 20 [Wynagrodzenie w okresie przyuczenia] Młodocianym odbywającym przyuczenie do wykonywania określonej pracy przysługuje nie mniej niż 4% wynagrodzenia, o którym mowa w § 19 ust. 1.

Rozdział 5. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 21 (pominięty)³⁾

§ 22 (pominięty)³⁾

§ 23 [Derogacja] Traci moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 1989 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych w uspołecznionych zakładach pracy i ich wynagradzania (Dz.U. Nr 56, poz. 332, z 1990 r. Nr 60, poz. 346 oraz z 1992 r. Nr 102, poz. 519);
- 2) rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 30 grudnia 1974 r. w sprawie nauki zawodu i przyuczenia do wykonywania określonych prac przez młodocianych w rzemieślniczych zakładach pracy (Dz.U. Nr 51, poz. 335, z 1982 r. Nr 17, poz. 130, z 1988 r. Nr 32, poz. 237, z 1990 r. Nr 56, poz. 332 oraz z 1992 r. Nr 103, poz. 525).

§ 24 [Wejście w życie] Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2 czerwca 1996 r.

1) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z

1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700, z 2011 r. Nr 36, poz. 181, Nr 63, poz. 322, Nr 80, poz. 432, Nr 144, poz. 855, Nr 149, poz. 887 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 908 i 1110, z 2013 r. poz. 2, 675, 896 i 1028 oraz z 2014 r. poz. 208.

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2003 r. Nr 137, poz. 1304, z 2009 r. Nr 6, poz. 33 oraz z 2011 r. Nr 205, poz. 1206 i Nr 207, poz. 1230.

3) Zamieszczony w obwieszczeniu.

3) Zamieszczony w obwieszczeniu.